

Ο Μουσικός Κόσμος του Νικολόπουλου

Σάββατο 3 Ιουλίου 2021, 7.00 μ.μ.
Ιερός Ναός Αγ. Ταξιάρχών (Ανδρίτσaina)

Ἡ ἐκδήλωση συνδιοργανώνεται ἀπὸ τὴν Δημόσια Ἱστορική Βιβλιοθήκη τῆς Ἀνδρίτσαινας, τὸ Κέντρο Ἐρευνῶν καὶ Τεκμηρίωσης τοῦ Ωδείου Ἀθηνῶν, τὴν Περιφέρεια Δυτικῆς Ἑλλάδας – Περιφερειακὴ Ἐνότητα Ηλείας & τὴν Ἑλβετικὴ Ἐνωση Φίλων Βιβλιοθήκης τῆς Ἀνδρίτσαινας. Ἡ διάθεση τοῦ πιάνου ἀποτελεῖ ευγενικὴ προσφορά τοῦ Μουσικοῦ Οἴκου Σπύρος Νάκας.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ
ΔΥΤΙΚΗΣ
ΕΛΛΑΔΑΣ
Σεμάτη ἀντιδέσεις!

7.00 Καλωσόρισμα

7.30 Χαιρετισμοί από τον Πρόεδρο του Εφορευτικού Συμβουλίου της Δημόσιας Ιστορικής Βιβλιοθήκης της Ανδρίτσαινας, κ. **Γιώργο Βλασόπουλο**, τον Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδος, κ. **Νεκτάριο Φαρμάκη** & τον Αντιπεριφερειάρχη Πολιτισμού Δυτικής Ελλάδος, κ. **Νίκο Κοροβέση**

8.00 «Ο μουσικός Κωνσταντίνος Αγαθόφρων Νικολόπουλος»

Ομιλία του ομότιμου καθηγητή του Ιονίου Πανεπιστημίου και διευθυντή του Κέντρου Ερευνών & Τεκμηρίωσης του Ωδείου Αθηνών, κ. **Χάρη Ξανθουδάκη**

8.30 Συναυλία με έργα του Κωνσταντίνου Αγαθόφωνα Νικολόπουλου για φωνή και πιάνο

Αγγελική Καθαρίου, μεσόφωνος

Δημήτρης Γιάκας, πιάνο

Πρόγραμμα συναυλίας

Un oiseau chante [Ένα πουλάκι τραγουδά], Στίχοι Αριστοφάνης, Μελοποίηση σύμφωνα με τους κανόνες της ελληνικής μετρικής

Air de l'archipel grec [Μελωδία του ελληνικού αρχιπελάγους], καταγραφή δημοτικού τραγουδιού

Arcadisches Hirtenlied [Αρκαδικό βουκολικό τραγούδι], καταγραφή δημοτικού τραγουδιού

Ω Μπενδερί καημένο, καταγραφή αστικού τραγουδιού

Τρέξ'ατ' έρωτες, ελάτε, καταγραφή οθωμανικού τραγουδιού, πιθανόν του Ιάκωβου Πρωτοψάλτη

Του Μπουκουβάλα, καταγραφή δημοτικού τραγουδιού

Δυο κοπέλες, καταγραφή αστικού τραγουδιού

Romance dediée à Melle de? [Ρομάντσα αφιερωμένη στην Δεσποινίδα ?] Στίχοι Κ.Α. Νικολόπουλος, πιανιστική συνοδεία G. Nezet

Si j'avais une amie [Αν είχα μια φίλη], Στίχοι Constant Dubois, πιανιστική συνοδεία Γ. Κωνσταντζος

Je t'aime, hélas-trahi par vous [Σ'αγαπώ, φευ-προδομένος από εσάς], πιανιστική συνοδεία Γ. Κωνσταντζος

Il faut aimer [Πρέπει να αγαπάς], Στίχοι Auguste Moufle, πιανιστική συνοδεία Rocas

L'espérance et le bonheur [Η ελπίδα και η ευτυχία], Στίχοι S.A.

Eis tēn kithāran autou, Στίχοι Ανακρέων, πιανιστική συνοδεία Δημήτρης Λιωνής

A lei [Σ' εκείνη], Στίχοι Κ.Α. Νικολόπουλος, πιανιστική συνοδεία Γ. Κωνσταντζος

Placido zeffiretto [Απαλό αεράκι], Στίχοι Pietro Metastasio, πιανιστική συνοδεία Γ. Κωνσταντζος

Horace et Lydie [Οράτιος και Λυδία], Στίχοι Louis Goupy

Romance en style écossais [Ρομάντσα σε σκωτσέζικο ύφος], Στίχοι Thomas Moore

I'll love thee night and day, a song [Θα σε αγαπώ μέρα και νύχτα, ένα τραγούδι], Στίχοι D. Terry,
πιανιστική συνοδεία Γ. Κωνσταντζος

Les bons cœurs n'aiment que deux fois [Οι καλές καρδιές δεν αγαπούν παρά μόνο δύο φορές],
Στίχοι A. de C.

Le chant des Grecs [Το τραγούδι των Ελλήνων], Στίχοι H.G., πιανιστική συνοδεία Schlöer

* Οι μεταγραφές των έργων του Νικολόπουλου που χρησιμοποιήθηκαν στην συναυλία προέρχονται από την διδακτορική διατριβή του Γιώργου Κωνσταντζου, *Κωνσταντίνος Αγαθόφρων Νικολόπουλος, Η ζωή και το έργο του*, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα, 2009.

Οι καλλιτέχνες

Η μεσόφωνος **Αγγελική Καθαρίου** συνεργάζεται με τα λυρικά θέατρα της βόρειας Ιταλίας, το Carnegie Hall, την Concertgebouw, την Κρατική Όπερα του Ρήνου, Opéra Comique, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, Εθνική Λυρική Σκηνή και με τα διεθνή φεστιβάλ Αθηνών, Μασσαλίας, Βουδαπέστης, Ferrara, Roque d'Anthéron ερμηνεύοντας ευρύ λυρικό και συμφωνικό ρεπερτόριο και έργα του 20^{ού} και 21^{ου} αιώνα - *Ευρυδίκη*, *Carmen*, *Falstaff*, *Rigoletto*, *Beggar's Opera* και *Phaedra* του Britten, *9^η Συμφωνία* του Beethoven, *2^η Συμφωνία* του Mahler, *Pierrot Lunaire*, *Le Marteau sans Maître* του Boulez - υπό τους αρχιμουσικούς Claudio Abbado, Θόδωρο Αντωνίου, Steuart Bedford, Λουκά Καρυτινό, Jan Latham-Koenig, Μίλτο Λογιάδη, Michel Plasson, Alberto Zedda. Η δισκογραφική της παρουσία στις εταιρείες BIS, Naive, Naxos, Melism περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις πρώτες παγκόσμιες εκτελέσεις έργων των: Σκαλκώτα («...a rich creamy voice and superb Skalkottas interpreter...» BBC Music Magazine), Μητρόπουλου, Αδάμη, Αντωνίου, Milstein, Rosa, Θεοδωράκη, Μικρούτσικου, Ξενάκη (Διεθνές Βραβείο "Orphée d'Or 2012" για το έργο *Zyia*) καθώς και το Μάγο Έρωτα του Falla, τα T.S.Eliot Songs του Γ.Χρήστου και τη μουσική του Alexandre Desplat για την ταινία *11'09"01 NY September 11*. Είναι Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

Ο **Δημήτρης Γιακάς** σπούδασε πιάνο, συνοδεία τραγουδιού και μουσική προετοιμασία όπερας στην Αθήνα και στο Παρίσι. Ασχολείται με την μουσική προετοιμασία όπερας –στην Γαλλία ως το 1991 και κατόπιν στην Ελλάδα. Συνοδεύει τακτικά Έλληνες και ξένους λυρικούς καλλιτέχνες σε ρεσιτάλ τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό.

«Ο μουσικός κόσμος του Κωνσταντίνου Αγαθόφωνα Νικολόπουλου».

Μια συνεργασία της Δημόσιας Ιστορικής Βιβλιοθήκης της Ανδρίτσαινας και του Κέντρου Ερευνών & Τεκμηρίωσης του Ωδείου Αθηνών

Το καλοκαίρι του 2020, με πρωτοβουλία του φλαουτίστα και συνεργάτη του Κέντρου Ερευνών και Τεκμηρίωσης του Ωδείου Αθηνών (ΚΕΤΩΑ) Πέτρου Στεργιόπουλου, ξεκίνησε μια μακρόπνοη συνεργασία ανάμεσα στην Δημόσια Ιστορική Βιβλιοθήκη της Ανδρίτσαινας και το ΚΕΤΩΑ με στόχο την ανάδειξη της σημαντικής μουσικής συλλογής που φυλάσσεται στη βιβλιοθήκη, αλλά και της εν πολλοίς άγνωστης σχέσης του δωρητή της, Κωνσταντίνου Νικολόπουλου, με τη μουσική.

Ο **Κωνσταντίνος Αγαθόφρων Νικολόπουλος (1786-1841)** υπήρξε ένας πολυμαθής και πολύγλωσσος διανοούμενος, συνιδρυτής επαναστατικών εταιρειών και φίλος του Κοραή, με σημαντική φιλολογική αλλά και επαναστατική δράση. Τόσο η Ανδρίτσaina όσο και ολόκληρος ο ελληνισμός του οφείλουν πολλά. Αν και το έργο του Νικολόπουλου έχει αναδειχθεί σημαντικά από τη βιβλιοθήκη, της οποίας υπήρξε ο εμπνευστής και δωρητής, η μουσική δραστηριότητα του Νικολόπουλου (συνθετική και μουσικολογική) παραμένει μια όψη της προσωπικότητάς του σχεδόν άγνωστη στο ευρύ κοινό. Όμως ο Νικολόπουλος υπήρξε ο μοναδικός Έλληνας μαθητής του περίφημου Βέλγου μουσικολόγου, μουσικοπαιδαγωγού και συνθέτη Francois-Joseph Fétis, ο οποίος μάλιστα τον συμπεριέλαβε στο *Παγκόσμιο Βιογραφικό Λεξικό των Μουσικών* του. Εγκατεστημένος στο Παρίσι από το 1806 (το 1820 απέκτησε τη γαλλική υπηκοότητα), ο Νικολόπουλος ξεκίνησε να συνθέτει μουσική αρκετά χρόνια πριν την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης, στην προετοιμασία και την υποστήριξη της οποίας, αφιέρωσε πολύ χρόνο και ενέργεια. Τα γνωστά έργα του περιλαμβάνουν ρομάντσες, χορωδιακές καντάτες, θρησκευτικές συνθέσεις, μελοποιήσεις αρχαίων ελληνικών κειμένων, αλλά και πλήθος πατριωτικών συνθέσεων και παιάνων.

«Κτήμα ιερὸν τῆς Ἀνδριτσαίνης»

Ο Νικολόπουλος αφιέρωσε ολόκληρη τη ζωή του στη συγκρότηση μιας πολύτιμης και σπάνιας βιβλιοθήκης την οποία χάρισε στην Ανδρίτσaina, την ιδιαίτερη πατρίδα του πατέρα του, την οποία και οραματιζόταν να μετατρέψει σε πνευματικό κέντρο. Τα περισσότερα βιβλία της συλλογής φέρουν τη σημείωση από το χέρι του ίδιου του Νικολόπουλου: «Κτήμα ιερὸν τῆς Ἀνδριτσαίνης. Δῶρον Ἀγαθόφρονος Νικολοπούλου». Ο ίδιος δεν την είχε επισκεφθεί ποτέ. Σκόπευε να μετακομίσει στην Ανδρίτσaina, μετά την ολοκλήρωση της αποστολής της βιβλιοθήκης του από το Παρίσι, όμως ενώ εγκιβώτιζε κάποια από τα βιβλία, πλήγωσε το χέρι του με ένα καρφί, μολύνθηκε από τέτανο και πέθανε. Ανάμεσα στο πλήθος των πολύτιμων βιβλίων της συλλογής του, φυλάσσονται και σπάνια βιβλία για τη μουσική, καθώς και παρτιτούρες, δικές του αλλά και άλλων συνθετών.

Η Βιβλιοθήκη της Ανδρίτσαινας και το ΚΕΤΩΑ, συνεχίζοντας το όραμα του Νικολόπουλου για μια πνευματική, αλλά και μουσική αναγέννηση της ιδιαίτερης πατρίδας του, θα προσπαθήσουν να αναβιώσουν τον «Μουσικό κόσμο του Νικολόπουλου» με καλλιτεχνικές και εκπαιδευτικές συνεργασίες, που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, συναυλίες, ομιλίες, εκπαιδευτικά προγράμματα αλλά και κατασκευή μόνιμης προθήκης στον χώρο της βιβλιοθήκης της Ανδρίτσαινας αφιερωμένη στη μουσική. Παράλληλα ειδικός ιστοχώρος, στην ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης, προσβάσιμος και από την ηλεκτρονική διεύθυνση του Ωδείου Αθηνών, φιλοδοξεί να φιλοξενήσει μελέτες αλλά και οπτικοακουστικό υλικό βασισμένο στα έργα του Νικολόπουλου και της Συλλογής του από μουσικούς σε ολόκληρο τον κόσμο.